

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Revenirea la ortodocsie

În chestiunea trecerilor dela biserica unită la biserica noastră, pornite de o vreme încoace cu multă stăruință din partea poporului unit a făcut mai dăunăzi și d-l ministru Al. Lapedatu unele declarații serioase și obiective, cari au tulburat rău pe papistașii dela Blaj. Între altele d-l ministru a spus:

„Nu știu să se fi produs până acum proteste, că trecerile s'ar fi făcut prin silnicie de conștiință și fără declarațiile îndatinat în Transilvania în astfel de cazuri“. D-l ministru face apoi amintire despre un articol de lege ungară, „care prevede că chiar când majoritatea membrilor unei comunități religioase trece la altă confesiune, biserica rămâne confesiunii căreia ei au aparținut“ și continuă:

„Ancheta s'a făcut la Cib și la Poiana, pe valea Geoagiului, în jud. Hunedoara; și, din prilejul ei, s'a dat un ordin circular ca slujbașii publici să nu se amestece, să nu participe sub nici un cuvânt și în nici un fel la atari mișcări. Și fiindcă veni vorba de acest ordin, țin să arăt, că într-o dată emiterea lui s'a întâmplat să plece dela cazul amestecului unor funcționari ortodoxi în acțiuni de convertire confesională, el a fost tendențios interpretat și comentat de o parte a presei de peste munți“.

„Profii deci de ocazie să declar că nu numai funcționarii ortodoxi, ci și uniți, și încă destui, s'au făcut vinovați de asemenea amestec“.

Declarațiile acestea au avut darul să atingă rău pe un domn Alexandru Russu dela Blaj, care într'un articol vehement publicat în „Unirea“ Nr. 43 se năpusteste asupra ministrului de culte spunându-i că a susținut neadevăruri.

Afirmația d-lui ministru Lapedatu — zice „Unirea“ — că adecă și funcționarii uniți și încă mulți s'au făcut vinovați de amestec, este

o afirmație gratuită pe care nu o va putea sprijini nici odată cu fapte concrete. Nu biserica unită a pornit lupta de exterminare împotriva ortodoxiei ci tocmai invers. Biserica unită este în defensivă și dacă administrația s'a amestecat în lupta confesională a făcut-o din dreptul legitim de apărare de incursiunile ilegale și abuzive ale ortodoxilor. Asta a fost datoria lor și pentru asta ar trebui remunerați în chip special. Oamenii cari au trecut la ortodoxi au fost ademiniți cu fel și fel de promisiuni, căci de treceri legale nu este vorba nicăiri. Numărul trecerilor a fost umflat de ortodoxi deoarece abia un număr disparent de credincioși au făcut aceste treceri, pe chestii de stolă. Ministerul era dator să pună capăt ingerințelor abuzive ale organelor administrative ortodoxe. Și numita gazetă trage concluzia:

„Așa fiind, poate să vadă oricine, că declarația de mai sus a d-lui ministru Lapedatu, nu era iertat să se poată produce. — Căci a spune, fără orice altă precizare, că în județele Hunedoara, Făgăraș, Târnava mare, Solnoc Dobâca, Maramurăș și Sătmar, comune întregi au trecut la ortodoxie și a spune aceasta fără să fi bine informat — ori poate chiar dimpotrivă — înseamnă, nici mai mult nici mai puțin, decât a te face tu însuși, ministrul tuturor cultelor țării, agentul propagandei ortodoxe, preconizate de neodihnitul mitropolit al Sibiului.“

Or, lucrul acesta, împotriva căruia ținem să protestăm odată pentru totdeauna cu toată tăria, este atât de grav, încât d-l ministru neapărat va trebui să se explice, și încă în plin parlament. Greșeli de acestea nu pot să fie iertate și de aceea suntem siguri, ca Preașfinții noștri arhieriei vor ști să-și facă acolo pe deplin datoria“.

Din cele de mai sus oricine se poate edifica asupra concepțiilor bizare ale fraților dela Blaj. Dar fiindcă este vorba de date precise pe cari

frații le contestă în întregime și se fac afirmații de o propagandă ortodoxă de exterminare a uniților, vizați fiind mai ales noi, deoarece în eparhia noastră este mai pronunțat curentul de trecere, suntem nevoiți să dăm răspunsul cuvenit și să arătăm situația reală așa după cum de fapt este, pentruca și frații dela „Unirea” să-și potolească tulburarea sufletului lor.

1. Ordinul d-lui Franasovici îl cunoaște oricine. Dacă el a emanat dela faptele întâmplătoare la Cib și Poiana este o chestiune care îl privește pe d-l Franasovici. El este însă explicabil după ce se știe că uniții au strigat în urechile d-lui subsecretar de stat ca din gura șarpelui că îi exterminăm. Necunoscând starea adevărată a lucrurilor d-l Franasovici a dat ordinul așa cum l-a dat. Ordinul n'a avut însă în vedere să aprobe numai pe uniți de „incursiunile noastre, ci o preste pe toți funcționarii administrativi de orice confesiune ar fi de a se amesteca în chestiunile confesionale. Că de fapt asta îi este intențiunea și nici nu putea fi alta o dovedește explicația obiectivă de mai târziu a d-lui ministru Lapodatu.

Prin urmare dacă frații uniți s'au legat de acest ordin ca de un paravan care să-i apere numai pe ei, ca să-și poată face mendrele după plac în dosul lui, se înșală amar. Așa l'au înțeles dânsii dovadă supărarea cea mare ce o manifestă. Toată lumea însă și toată presa obiectivă l-a înțeles așa cum trebuia să-l înțeleagă ca un ordin care privește pe toți deopotrivă.

De aceea pe noi nu ne supără dispozițiile aceluia ordin, cum îi supără pe frații dela Blaj, cu toate că s'ar părea că este în favorul lor. Dimpotrivă ne bucurăm când administrația este oprită să se amestece în chestiunile noastre bisericesti, pentru că știm că nu ortodocșii sunt cei cu volniciile ci tocmai unii dintre funcționarii uniți. Vom arăta mai jos câteva spicuri din eparhia noastră.

2. S'a scris de repetite ori în gazetele unite și s'a înfierat cu multe minciuni propaganda ce s'ar face din partea bisericii noastre contra bisericii gr. catolice. În punctul acesta ar face bine frații dela Blaj să-și vadă bârna din ochiul lor propriu decât paiul din ochiul nostru.

O știu dânsii prea bine că nu am făcut și nu facem propagandă, pentru că dacă am face-o fie siguri că rezultatele trecerilor ar fi de zeci de ori mai mari. Nu o facem pentrucă

nu avem mijloace de a o face. Noi suntem săraci, abia ne putem acoperi nevoile de pe o zi pe alta, nu avem în buget nici un ban disponibil pentru alte scopuri, nu avem fonduri secrete pentru ca să putem cumpăra suflete. Nu avem sume suficiente nici măcar pentru alte deplasări ale slujbașilor noștri, decum să ne putem permite luxul unei propagande de proselitism. Să ne arate frații măcar un singur caz, o singură comună unită în care să fi pus preoții noștri piciorul înainte de a se fi pronunțat poporul pentru trecere. Nu ne vor putea dovedi aceasta pentrucă nu există nici un caz când noi să fi chemat pe cineva la biserica noastră. Dimpotrivă sunt nenumărate cazuri când delegații venite din parohii unite le-am trimis acasă fără să le satisfacem cererea. Ca să știe nu ne sfim a le cita între altele numai comunele Iiva mare, Măcicașa, Sântimbru, Mischin Micesti, Aghireș.

N'am avut însă nevoie de propagandă. Poporul care în sufletul lui a fost întotdeauna ortodox a înțeles instinctiv glasul vremii. A înțeles că ceea ce s'a întâmplat la 1700 a fost un act de volnicie a politicei habsburgice și că a sosit vremea pentru ruperea pecetilor care ne-au desbinat. Massele de jos au înțeles că dacă astăzi suntem una; sub o cârmuire românească, într-o țară românească datori suntem să fim și o lege românească. De Roma latină ne leagă originea ca neam, dar nimic nu ne leagă de papa, care a trimis în cursul vremilor asupra poporului român nenumărate fulgere de urgie dumănască. Acest popor înțelege că noi în orientul Europei numai ca o unitate etnică ortodoxă ne putem menține și valida. Și cu aceasta sunt în curat și țările pretine din apus, cari caută și ele să se desbăre tot mai mult de papa, fiindcă acesta nici când n'a avut în vedere binele popoarelor ci numai interesele sale de proselitism.

Glasul vremii reacționează acum impulsiv în sufletul poporului și acesta își face singur propaganda, pe care noi nu avem nevoie să o menajăm cu nimic.

Am avut însă și avem datorria ca acolo unde poporul a trecut la biserica noastră să ne îngrijim de acest popor. Și în toate comunele trecute, după împlinirea formelor de trecere am satisfăcut acestei datorii elementare, pe care și frații uniți trebuiau să o înțeleagă și să nu se tulbure înzadar.

Propagandă adevărată au făcut apoi însiși

uniții. Întrebați pe credincioșii din Maramurăș și țara Oașului, unde întunerecul e greu și povarnic, preoții însă toți sunt milionari. Bisericile tânjesc, școalele vegetează, preoții însă au gospodării boeresti. Poporul este iobagul preotului, care nu se știe să-i exploateze munca brațelor, zeciuală, dijma și să-i ia pentru o înmormântare 5000 lei. În țara Oașului o văduvă săracă cu 3 copii a fost nevoită să-și vândă vacuța din grajd ca să plătească preotului taxa, fără de care nu s'a sinchisit să se deranjeze la înmormântarea bărbatului. Binefacerile unirii se văd mai bine în aceste județe din nordul Ardealului, unde poporul a rămas în plin întunerec. Iar astăzi reacționează și lumina își reclamă revenirea la lumină.

Și ca să revenim la organele administrației trebuie să constatăm din nou atitudinea funcționarilor uniți cari terorizează poporul, trecut după toate formele legale la noi. Am arătat într'un număr trecut barbariile ce s'au petrecut în Maramurăș. Sunt acte de volnicie, de răsunare josnică să bați oamenii până la sânge, să îi porți legați în lanțuri prin închisori, să batjocorești cu vorbele cele mai murdare religia ortodoxă.

Aceste sălbătăcii au fost constatate oficios de organele justiției la care a apelat însuși poporul și urmarea a fost că astăzi doi pretori uniți din Maramurăș stau în fața Curții Marțiale. Ba ce e mai mult într'o comună din Sătmar s'au introdus în capela noastră, de însuși funcționarul, peste noapte găinile cari au murdărit prestolul, iar seara se țin șezători cu tineretul jidovesc tot în acea capelă batjocorindu-o în modul cel mai murdar. Asta nu mai este defensivă ci este cea mai ordinară agresiune. Frații uniți ar trebui să-și dea seama de sfințenia convingerilor religioase ale fiecărui om, cari sunt absolut libere și dacă s'au pierdut o seamă dintre credincioși să se rezigneze, cum neam resignat și noi când ni-s'a răpit pe vremuri Apahida, Șardul și altele. Dar n'am atentat la sfințenia instituției divine cu toaporul în mână, cum face episcopul spărgător de biserici dela Lugoj.

Se adeverește în deplinătatea ei vorba din bătrâni care spune, că omul care se supără pentru ceva e semn că nu are dreptate.

3. Ce privește datele „precise“ pe cari le servește „Unirea“ privitor la treceri să ne dea voie să le rectificăm și să le prezentăm noi datele in-

tr'adevăr precise. Spune „Unirea“ că în Ferești și Valea Porcului sunt tulburări dar situația nu e limpezită, în Sărasău au trecut din 900 vre-o 40, în Ilba din 700 vre-o 40, în Racsa din 2000 vre-o 10, în Tur din 900 vre-o 10. În colo nici gând n'are poporul unit să treacă.

Pentru liniștirea conștiinței fraților dela Blaj le putem spune precis că în județul Maramurăș au trecut la noi comunele Remet cu 590 suflete, Vereșmort cu 104 familii și 540 suflete, Sărasău cu 766 suflete, Valea Porcului cu 471 suflete, Ferești cu 344 suflete Rogna de sus cu 270 suflete. În județul Sătmar au trecut în Racsa 228 suflete în Tur 349 suflete, în Ilba 272 suflete, în Șeini 59 suflete, Viile apei 25 suflete, în Ardușad 126 suflete, în județul Solnoc Dobâca în Sic 72 suflete în Cațcău 5 suflete, în județul Turda Arieș în Mischin 10 suflete Tritul de sus 59 suflete, în jd. Cojocna în Feiurd 453 suflete, în jud. Murăș Turda în Zaul de câmpie 250 suflete. Pe lângă aceștia mai avem o mulțime de persoane singuratice cari au trecut la noi între cari amintim numai pe cei 13 intelectuali din Cluj. Și toate aceste treceri sunt făcute conform dispozițiilor legii din 1868.

În comunele de mai sus avem organizate parohii și în cele mai multe și preoți în toată regula. Și pentru ca să aibă frații informații și mai precise le putem spune că numai în cursul anului 1924 până astăzi avem înregistrate în eparhia noastră 3017 suflete trecute la noi după toate formele legale. Faptul acesta este o dovadă clară a celor zise mai sus că poporul se mișcă din instinctul propriu al sentimentului de reacționare. Buba care a copt două sute de ani pe corpul neamului românesc din Ardeal a spart. Curentul s'a pornit de jos în sus și nu are nevoie de nici un fel de propagandă. El își face cursul evoluției sale firești și orice împotrivire este zadarnică. Conștii de acest fenomen natural al vremilor de astăzi putem asigura pe frații dela Blaj că noi considerăm de inutilă ori ce propagandă, pe care cum am spus nu avem putința să o facem, dar nici nu o facem pentru că nu avem nevoie de ea. Evoluția istorică își croește singură drumul ei de revindicare a dreptății istorice.

De aceasta ar fi bine să-și dea seama și frații uniți și trăgând consecințele firești să grăbiască cu un cias mai curând ziua mare a praznicului de înfrățire și la altarul legii noastre străbune.

Conferența preoțimei tractului Murăș-Ludoș.

La 8 Noembrie c. ziua sf. Arhangheli, preoțimea din tractul protopopesc Murăș-Ludoș, s'a întrunit în conferința de toamnă în comuna Cheța de Murăș.

Faptul, că toți preoții din tract au luat parte la această conferință este o puternică dovadă, că preoțimea noastră își dă perfect de bine seama de menirea ce o are. Conferințele preoțești au servit în trecut și sunt și azi ocaziuni de încurajare la muncă, de reînprospătare și primenire a tot ce poate fi de folos în opera mărșăluțării ce clădește biserica lui Christos prin slujitorii ei, având ca țintă finală biruința lumii prin evanghelia Celui răstignit pe cruce.

Mai ales în aceste vremuri de dezechilibru moral, conferințele preoțești își au rostul lor și o îndoită importanță.

Serviciile divine celebrate în sobor pătrund adânc în sufletele credincioșilor, iar predicele instructive moralizatoare își au efectele lor binefăcătoare trezindu-i din zăpăceala preocupărilor mărunte și de interese pur materiale ce stăpânesc azi masele.

Preoții, singurii cărora le-a rămas greaua chemare de-a regenera viața disordonată a diferitelor clase sociale cu ocaziunea acestor conferințe, tractând chestiuni de actualitate, prin discuțiuni temeinice, caută să pătrundă și cunoască în detalii boalele sufletesti ale credincioșilor, cum și remediile de vindecare și îndreptare a vieții pe calea virtuților creștinești, a cinstei și omeniei.

Conferința preoțimei noastre a atins aceste laturi în bună măsură.

Poporul strâns cu mic cu mare în modesta bisericuță a fost adânc impresionat de serviciul religios celebrat în sobor de păr. protopop al tractului asistat de șase preoți. Predica în contra beției, rostită cu deplin succes de păr. Vasile Fofeldea de bună seamă că și are efectele sale binefăcătoare.

În conferința propriu zisă a preoțimei, deschisă de păr. protopop care a făcut un călduros apel la preoțimea tractului pentru o muncă intensă și solidară pentru prosperarea bisericii noastre și a credincioșilor săi pe calea binelui și a progresului; lucrarea păr. Fofeldea cum și

referatul păr. Ardelean au fost ascultate cu viu interes de cei de față.

Indiferentismul religios și sectarismul tratat cu destulă pricepere și temei de păr. Fofeldea, fiind chestiuni actuale și după ce aceste două curente iau proporții tot mai mari în unele locuri, e bine să fie tractate de toată preoțimea, ca să poată face față cu succes acestor rele sociale, căci ambele tind la slăbirea bisericii și naționalității noastre.

După tractarea mai multor chestiuni pastorale, preoțimea acestui tract luând cunoștință despre hotărârile preoțimei din Arhidieceză, în vederea luptei pentru apărarea intereselor bisericii și neamului nostru, se declară solidară cu frații din arhidieceză.

Conferința populară ținută credincioșilor de păr. protopop R. Popa a pus sfârșit conferinței preoțești, dela care s'a îndepărtat atât clerul cât și poporul cu noi îndemnuri și îndrumări pentru munca și viața ce ne stă înainte.

R. POPA

Congresul preoțesc

În zilele de 13 și 14 I. c. Asociația „Andrei Saguna” a clerului ortodox din Mitroploia Ardealului și-a ținut al V-lea Congres anual.

Deschiderii Congresului a premers un Te-Deum solemn celebrat în Catedrala ortodoxă în prezența I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit dr. Nicolae Bălan, a P. S. Sale Părintelui episcop Ciorogariu și a unui foarte numeros public.

Predica a rostit-o cu mult avânt P. C. S. Dr. Andrei Mager asesor consistorial în Oradea Mare.

După terminarea serviciului divin preoții congresiști trec în sala cea mare a Prefecturii județului, unde urma să se țină ședințele Congresului. Locul prezidial îl ocupă I. P. S. Sa Părintele Mitropolit având la dreapta pe P. S. Sa Părinte episcop Ciorogariu, iar la stânga pe dr. Gh. Ciuhaudu, prezidentul Asociației.

Spațioasa sală de ședințe a Prefecturii județului s'a arătat de data aceasta neîncăpătoare pentru numerosul public, care a ținut să ia parte pe lângă preoți, la acest prim congres preoțesc ținut la Oradea-Mare.

La acest congres au fost reprezentați: I. P. S. Sa Mitropolitul Primat prin părintele Arhimandrit-Scriban, „Societatea națională a femej-

lor ortodoxe", prin prezidenta ei Principesa Alexandrina Cantacuzino și prin avocatul T. Popescu și „Asociația generală a Clerului” prin președintele ei, părintele Crețu.

Sedința o deschide președintele Asociației părintele ref. cons. Dr. Ciuhandu printr-o frumoasă cuvântare. Urmează apoi la cuvânt Părintele Mitropolit Dr. Bălan, care într-o cuvântare cu adevărat pastorală vorbește despre „Apostolatul Mirenesc”. P. S. Sa părintele episcop Ciorogariu salută prin cuvinte calde și pătrunzătoare pe P. S. Sa părintele Mitropolit și preoții veniți pentru prima oară la un congres preoțesc în reînviată episcopie a Orășii-Mari. D-l prefect și D-l primar salută pe congresiști și oaspeți în numele autorităților politice, d-l Gocan în numele autorităților școlare. Vorbesc apoi foarte însuflețit părintele arhiepiscop. Scriban în numele Mitropolitului Primat și Principesa Alexandrina Cantacuzino în numele „Societății naționale a femeilor ortodoxe”.

În ședințele următoare congresul a discutat și a luat hotărâri în următoarele chestiuni:

„Apostolatul laic la orașe”, dorația preoțească, „Concordatul” și „Apostolatul laic la sate” și Recăsătorirea preoților.

În cursul desbaterilor s'a observat multă însuflețire și deplină înțelegere a tuturor problemelor puse la ordinea zilei.

Congresul a luat sfârșit Vineri seara.

Adunarea Astrei

Vechea societate culturală ardeleană „Astra” din Sibiu și-a ținut adunarea sa generală din anul acesta Sâmbătă și Duminică în Arad.

În prima zi comitetul de primire, a întâmpinat la gară pe oaspeții sosiți. La ora 6 sara, în sala mare a primăriei a avut loc consfătuirea comitetului și directorilor despărțămintelor, iar la ora 8 masa comună.

A doua zi duminică s'a oficiat în amândouă bisericile românești din Arad, câte o slujbă bisericească. La ora 11 a avut loc în sala palatului cultural prima ședință a adunării generale a „Astrei”.

Adunarea a fost deschisă de d-l Vasile Goldis, președintele Astrei, care în cuvântul său de deschidere și-a amintit cu evlavie de înaintașii săi, cari au prezidat Asociațiunea noastră și apoi a făcut un scurt pomelnic al faptelor culturale săvârșite de Astra în cursul acestui an.

După d-l Vasile Goldis au vorbit apoi rând pe rând I. P. S. dr. Nicolae Bălan, metropolitul ortodox dela Sibiu; dr. Vasile Suci, metropolitul unit dela Blaj; I. Georgescu, prefectul județului Arad; părintele Botes, directorul despărțământului Arad al Astrei; dr. Ion Lupas, membru al Academiei Române, generalul Manolescu în numele Ligii culturale și al „Caselor Naționale”.

Duminică seara trupa Teatrului Național din Cluj, a jucat comedia „Un erou” de Kirilșescu.

A treia zi, duminică, a avut loc a doua ședință a adunării generale, iar la ora 5 s'a deschis marea ședință a secțiilor literare și științifice. D-l Bogdan-Duică a ținut o conferință. Seara la ora 8, societatea corală „Crisana” a dat un concert în sala otelului „Crucea roșie”.

ORDINAȚIUNI

Nr. 7170. — Apropiindu-se din nou ziua cea mare de 1 Dec., la care zi în anul 1916 neamul românesc din Ardeal, Banat și Tara Ungurească în marea sa adunare dela Alba Iulia a proclamat unirea sa cu patria mamă într'un singur stat național, dispunem ca în toate bisericile de pe teritoriul eparhiei noastre să se țină în această zi marea serviciu divin, urmat de o predică potrivită momentului istoric.

* * *

Pentru Orfanii de războiu. — Nr. 6786. — Pentru ocrotirea orfanilor de războiu s'a înființat încă în 1917 o societate din inițiativă particulară. Resultatele acestei societăți pentru asistența materială și morală a „copiilor naștunii” au fost până acum satisfăcătoare.

Eforturile pe cari le face, pentru a veni, cât mai efectiv, în sprijinul imensului număr de copii orfani și care se cifrează la peste 370.000 sunt mari. Membrii Societății n'au cruțat nimic din timpul și energia lor pentru a organiza asistența orfanilor în tot cuprinsul României Mari, pentru a înființa 9 secțiuni regionale și filiale județene în fiecare capitală de județ, pentru a creia 100 orfelinate ce întrețin și dau cultură primară secundară ori profesională la peste 9000 orfani, pentru a asista la domiciliu 50.000 orfani, pentru a urmări în fine instituirea de tutele, controlul lor și fixarea drepturilor la pensie pentru toți orfanii.

E nevoie însă de întinderea asistenței la toți orfanii, cari până acum, deși au avut nevoie nu s'au putut bucura, din motive de ordin material, în mod efectiv, de protecțiunea Societății.

Pentru realizarea acestui ideal nici o jertfă n'o socotim prea mare.

Sutele de mii de morți de pe urma cărora trăim liberi într'o țară mare și bogată, și Viitorul Neamului nostru, care are nevoie de oameni bine pregătiti sub raportul economic și cultural, impune fiecărui Român adevărat acest ideal ideal, mai mult decât ca o compătimire, ca o datorie.

Tot sprijinul pe care statul îl acordă în cea mai largă măsură, este insuficient pentru a satisface cât mai complet nevoile de asistență ale orfanilor.

Pentru aceste motive societatea apelează la toți Românii de bine cerându-le în numele orfanilor concursul moral și material.

Avem cu toții datoria de a tinde mână de ajutor acestei societăți.

Indrumăm deci preoțimea noastră ca în sărbătorile Crăciunului să explice poporului importanța societății pentru salvarea și creșterea orfanilor de războiu și să facă o colectă între credincioși sau în biserică pentru aceasta. Sumele adunate se vor transpune Consistoriului nostru imediat după sărbători.

* * *

† Nr. 7018. — Ministeriul de Interne cu ordinul Nr. 70577 din 18 August a. c. a interzis tuturor funcționarilor administrativi să se amestece în mișcările confesionale, ci în cazuri de conflicte să observe cea mai strictă imparțialitate. Ni se comunică aceasta din partea Ministerului de culte cu adresa Nr. 49525.

Luăm act de aceasta și atragem atenția preoțimei noastre să țină în evidență acest ordin pentru orientare.

* * *

Nr. 7223. — Se atrage atențiunea On. preoțimi, ca la praznicul Sf. Nicolae să poarte discul pentru catedrala noastră conform dispozițiilor sinodului nostru eparhial. Sumele încasate se vor înainta aici prin oficiul protopopes.

ȘTIRI

Concordatul. Cetim în gazetele din București că vaticanul a respins proiectul de concordat făcut de guvernul nostru.

Monseniorul Mario Dolci, nunțiul apostolic la București a remis la Ministerul de Externe o notă prin care Vaticanul răspunde propunerii de concordat respingând proiectul ce i-a fost remis de către d-l Penescu reprezentantul României pe lângă Papa la Roma. După știri din sursă diplomatică, nota papală justifică respingerea proiectului prin aceea că „el conține condițiuni pe care Sf. Scaun le-a refuzat și Tarilor Rusiei“.

În urma acestei note în cercurile guvernamentale se consideră perspectiva încheerii unui concordat între Vatican și România ca definitiv eşuată.

* * *

Donațiune. Distinsul fiu al bisericii noastre dl dr Vasile Greavu primpretor în plasa Șarmaș a donat suma de zece mii de lei pe seama zidirii bisericii noastre din Geaca. Pentru aceasta i-se aduc pe această cale cea mai sinceră mulțămită. Ion Macavei preot.

* * *

Limba oficioasă în biserici. P. S. Sa Episcopul Cetiții Albe și al Ismailului, a dat o circulară ca în toate bisericile din localitățile unde cea mai mare parte din populație e românească, să se oficieze numai în limba românească; în localitățile unde populația e jumătate băstinașă și jumătate străină să se slujească de asemenea în limba maternă a țării și numai în comunele unde majoritatea e străină să se oficieze o parte din slujbă în limba acestei minorități, iar restul slujba tot în românește.

* * *

Sf. Sinod. Luni în 17 Nov. s'au deschis ședințele Sfântului Sinod. Problema principală care ajunge la dezbateră în această sesiune este proiectul pentru unificarea bisericească.

* * *

Pământ pentru gări. Casa centrală a impropretării din București a făcut de cunoscut tuturor consilierilor agricoli din Ardeal, Bucovina și Basarabia că e a se rezerva pământ și pe

seama stațiilor și cantoanelor și anume câte 1 hectar și jumătate pe seama cantoanelor și 5 hectare pe seama stațiilor. Pământul va fi cultivat numai în folosul slujbașilor dela cantoane și gări. Consilierii agricoli în înțelegere cu organele dela Căile Ferate vor alege terenurile cele mai potrivite și mai aproape de gări și cantoane, de sine înțeles unde va fi prisos de pământ.

* * *

Episcopia catolică din Oradea Mare a fost desființată printr'o dispoziție a papei. Se știe că în urma unirii Ardealului la România, granița a despărțit în două vechia episcopie a Oradei Mari, așa că rămăseseră foarte puțini catolici în partea României.

* * *

Post de bibliotecar. La biblioteca universității din Cernăuți este vacant un post de bibliotecar, asimilat cu un profesor secundar, leața bugetară 1600 lei lunar și accesorii, în total cam 3000 lei net. Candidații trebuiesc să fie cetățeni români, majori, să cunoască limba română la perfecție și limbi moderne pentru serviciul de bibliotecă.

* * *

Alegerile din Anglia. Alegerile din Anglia s'au încheiat cu desăvârșita biruință a partidului conservator. Au fost aleși deputați Conservatori 419; Liberali 49; Partidul Muncitorilor 151.

Conservatorii au câștigat așadar 149 locuri, liberalii au pierdut 110, iar partidul muncitorilor a pierdut 40 locuri.

Urmarea a fost că Macdonald prim-ministru și-a înaintat demisia. Regele Angliei a încredințat cu alcătuirea noului guvern pe Baldwin, conducătorul partidului conservator.

* * *

Reforma Agrară din Transilvania este aproape pe sfârșit. Astfel în Ardeal, Banat Maramureș și Crișana s'au expropriat în total peste 1,528.200 ha. repartizate astfel: 461.500 ha teren arabil, 97.300 ha pentru fâneațe, 214.770 pășune de munte și 300 ha teren impropriu din proprietățile absenteliștilor și averilor de mână moartă. Din totalul pământului expropriat în Transilvania se vor da loturi la peste 350.000 săteni; pentru păduri comunale 112.500 ha; pentru păduri de stat 363.200 ha și rezerva de interes general și de stat 175.900 ha.

* * *

Alcoolismul. Autoritățile din Maramureș, au hotărât să retragă 50 la sută din brevetele de băuturi spirtoase aflătoare pe teritoriul județului. De asemenea s'a mai hotărât ca autoritățile să înceapă o întinsă propagandă prin conferințe și intruniri pentru combaterea alcoolismului.

* * *

Redactorii ziarului „Patria”. În urma frământărilor din sânul partidului național care ține de câteva săptămâni cinci dintre redactorii „Patriei” au dimisionat și au ieșit imediat din redacția ziarului.

* * *

Contra beuturilor. Un stat din Statele Unite ale Americii a rânduit votare între cetățeni să afle câți vreau să se sloboadă opreliștea beuturilor și câți vreau să rămâie și mai pe departe. Votarea a dat 3 părți de voturi pentru cei cari vreau opreliștea pe mai departe și numai o parte pentru slobozirea beuturilor.

Ce oameni cumiști și ce țară fericită!

* * *

Calendar săptămânal.

Luni	24	Sf. Mucenic Climent al Romei
Măști	25	Sf. Mare Muceniță Ecaterina
Mercuri	26	Sf. Alipite Stălpnicul și Stellan
Joi	27	Sf. Mare Mucen. Iacov Persul
Vineri	28	Sf. Mucenic Ștefan cel nou
Sâmbătă	29	Sf. Mucen. Paramon și Filimen
Duminică	3	Sf. Ap. Andrei cel întâi chemat

Duminica 31 după Rusalii. Glas 1. Voscr. 4. 1. Tim. 15—17. Lc. XVIII. 35—43.

* * *

Calendarul „Ciujul Românesc” pe anul 1925

apare în luna Noembrie cu sematismul eparhiei, îndrumări referitoare la reforma calendarului, datele exacte ale târgurilor și cu un cuprins literar bogat potrivit pe seama intelectualilor și a poporului de pe sate.

CĂRȚI

A apărut: „Hotărârile Adunării Naționale din Alba-Iulia. Considerațiuni de drept public” de d-l Iosif Iacob, fost prefect. 64 pagini, prețul lei 30. Se află de vânzare la tipografia „Biha-ria” și la toate librăriile mari din țară.

* * *

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhandu — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhandu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei

Nr. 557—924

1—3

CONCURS

Subsemnatul oficiu protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial din Vidra de sus, apoi în conformitate cu ordinul Ven. Consistor Eparhial Nr. 6251—924 și al Ministerului Cultelor și Artelor Nr. 46800—924, se escrie concurs, pentru întregirea postului:

1. de paroh al parohiei de cl. I: nou înființată, Avram Iancu;

2. și pentru întregirea postului de paroh al parohiei de cl. III. Vidra de sus.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: Câte 3—3 jug. fânaș, ca sesiune parohială pentru fiecare paroh; salariul dela stat și venitele stolare obișnuite.

Parohul parohiei Avram Iancu, va avea să servească sf. ta liturghie tot în a II-a Duminecă, în capela de lângă muzeul „Avram Iancu“.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, se înaintează subsemnatului oficiu în termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Candidații să vor prezenta în una din Dumineci sau sărbători în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul și a dovedi desteritatea lor în cântările bisericesti, cuvântări și serviciile divine.

Oficiul protopresbiteral ort. român.

Câmpeni, 17. Noembrie 1924.

Iosif Gombos, protopop.

Nr. 83—1924

1—3

CONCURS DE LICITAȚIE MINUENDA

Comitetul parohial ort. rom. din Cheța de Murăș la 23 Noembrie 1924 ora 2 p. m. dă în întreprindere pe cale de licitație publică minuenda zidirea bisericei conform planului și devizului aprobat de Veneratul Consistoriu eparhial din Cluj Nr. 5827—1924.

Doritorii de a lua această zidire în întreprindere vor depune la epitropia parohială vadiu de 10 % a prețului de strigare care este 212.127 Lei. Anumite materiale de Construcțiune precum și cărăusia le prestează credincioșii în natură.

Informațiuni detaliate să primesc la Ofic. par. ort. din loc unde să pot vedea planul și devizul.

Cheța de Mures la 23 Oct. 1924.

Elie Șerban, par. ort. rom.

Ioan Puiaș, epitrop.

Nr. 512—1924 prot. Cluj

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Ticud, protopresbiteratul Murăș-Ludos, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea salariului dela stat.

2. Sesiune parohială 26 jugăre, primite deja prin reforma agrară și eventual completarea până la 32 jugăre.

3. Zi de lucru dela fiecare familie.

4. Stola îndatinată.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat; iar pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta ori celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludos, la 27 Octombrie 1924.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Murăș Ludosului în înțelegere cu comitetul parohial din Ticud.

Romul Popă, protopop